

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה ת.

עין משפט נר מצוה

מב א מיי פ"ג מהל'
משנה הל' ג:

רבינו חננאל

והרי יובלות, שיש להן
משנה תקיעת שופר
ושלוח עבדים והחזרת
ממכה. ופרקינן מתני' ר'
ישמע' היא דאמר מראש
השנה (ש"ג) חילל יובל,
הני כולהו איני אלא ביום
הפריים. ופירק רב אשי
פירוק אחר ואמר הכי
קמני, ארבעה ראשי שנים
הן, ג' לדברי הכל שהן
ראשי חדשים, באחד בניסן
ובאחד באלול ובאחד
בחדש. אבל הרביעי
באחד בשבט מחלוקת בית
שמאי ובית הלל. ר' אלעזר
ור' שמעון אומרים באחד
בחדש. אמר ר' יוחנן
ושניון מקרא אחד דרשו
לבשו כרים הצאן וגו',
אימתי נעשו הצאן מלבשו
לכרים שהן הטלאים,
ראש השנה שלהן אלו.
ור' אלעזר ור' שמעון
אומרים בזמן שיבולת
אומרת שירה מתעברות.
לומר, שהתבואה גדילה
בזמן קמה, ובזמן
ההרוח מנשבת בהן נשמע
מחוכה בקול הברה,
וזו היא כעין שירה.
ואימתי מגיעות בזה הגבול
בניסן. הילך מתעברות
בניסן וילדותו באלול,
ראש השנה שלהן תשרי.
פירוש הרפא, הבכירות.
אפלתא,
בשלמא האי קרא דייקא
כר' מאיר שמתעברות
באדר, בזמן שהעמקים
יעטפו בר' באדר,
ומשתכחי נמי א' באדר.
בכירות שעומדות קמה
ואומרות שירה. אלא לר'
אלעזר ור' שמעון איפסא
הוא, והכי הוה ליה
ליכתוב לבשו כרים הצאן
יתרועעו אף ישירו,
ועמקים יעטפו בר', כלומר
מתעברות בניסן בזמן
שיתרועעו אף ישירו.
איכא נמי עמקים [ועטפו]
בר', (בפאלאטא)
[בחיפיתאן]. ופירק רבא
לדברי הכל באדר
מתעברות כדמפרש קרא,
מעשר מעשר בהמה
למעשר דגן פליגי ופשוטה
היא. באחד בתשרי ראש
השנה לשנים. ואוקמה רב
הסדא כרב זירא דאמר
ראש שנה לחשבון
תקופות, ור' אלעזר היא
דאמר כדביעין למימר
לקמן בתשרי נברא העולם.
רב נחמן בר יצחק אמר
ראש השנה לדין. דכתיב
מראשית השנה עד וגו',
מראש שנה נידון מה היא
בסופה. וממאי דתשרי
הוא, דכתיב תקעו בחודש
שופר וגו' ופשוטה היא.
ירושלמי. לשינוי מא
לן כ'נתוב אחד] אומר וזו
היא אומר זה תשרי כו'.

והרי יובלות. יש תימנה מאי ס"ד הא לא מיתוקמין כלל אלא לרבי
שמעאל בנו של ר' יצחק לוקמן. **באחד בשבט בבית**
שמאי. פי' בתמיה: **שלושה** דרבירי הבר' ואחד בשבט מחלוקת.
הא לא מתוקמא כר"ש דלית ליה אחד זאלול אלא כר"מ אמר
א' [ואכתין] לריכי למימר דנסיב לה
אליצא דתנאי דלרגלים לא מיתוקמא
כר"מ: **לבשו כרים הצאן.**
מתרגמין יעלון דוכרייא עילוי ענא
והוא לשון נקיה ו'זקונג' מפרש לקמן
(ד' יא.) לגבי הא דלמר רבי יהושע
בניסן נברא העולם דקאמריין זאלמו
הפרק זמן זכמה וזיה שמדווגים זה
עס זה זכאלן לא פירש כן:

סמוך לגמרו עשורו. ור"מ: **אע"פ דתני**
בפ"ק דמעשרו (מ"ג) **התבואה**
והזיתים משזילו שלש מ"מ אין דרך
ללקטם אלא כשנגמרו: **מה מעשר**
דגן ר"ה שלו תשרי. דתנן צפירקין
(ד' ג.) ולירקות דהיינו למעשר כן
מפרש גמ' (ד' ג.) ומיחו לא מפרש
מזלן ושאל נפקא לן מדכתיב עשר
תעשר את כל תבואת זרעך היוצא השדה
שנה שנה וגמר שנה שנה משתרי
דכתיב מראשית השנה דלוקמן (ב"ג)
גבי לשמיטין א' ועי"ל דטעמא דנתשרי
דפירש רש"י פ"ב דתבואות (ד' כה.)
ללא מתחייבו ישראל זמעשר עד
זשמיטין תלה רחמנא ושמיטין הוי
תשרי ר"ה: **רב חסדא בר' זירא.**
דמוקיש ליה למתני' לתקופות והא ללא
תנא תשרי ר"ה למלכי אומות העולם
משום דזאומות העולם לא קמיירי:
לתקופות בר' דאמר בתשרי
נברא העולם.

ומזין מולד הלזנה והתקופה מאחד
בתשרי ורבי יהושע מונה מניסן ויש
נפקותא מרובה דבזר זמה שקודם
מזין של זה למזין של זה חיי שנה והא
דקיימא לן פרק לילד מעשרין (עירובין)
ד' ע' ו'ס' דלזין תקופת ניסן נופלת אלא
זכרצעה רבעי היום אס זתחילת
היום וכו' היינו משום דהתם כולוהו
כר' יהושע דמניח זצדייתא כוותיה
דשמואל סבר כר' יהושע דלר"א זכ"ה
זאלול נברא העולם ולר' יהושע
זכ"ה זכרד היינו דכשנברא זרס
זשעי קדש המדש זזה טעם למתשכי
העזר לאחר זזכרפו כל השעות
(ה) והקפשה זל כל מחזורים שמיטין
ז'ט' תרמ"ז פ"ז ז' ימים תשע שעות
תרמ"ז חלקים דרגילים לומר לפי
שהימה הלזנה מופה ע"י שקטרגה
מזינו טעם זה זכל מקום אלא זהו
הטעם לפי שהמונה מזכירלת העולם
לא מונה ר"ה עד יום שעי זשנברא זרס
הראשון זכשעה משיעית זלטווה זכאלמר
פרק אחד דיני ממונות (סנהדרין ד' ל'):
ומסתמא אז קדש החדש ומשקדש
החדש ע"כ היה המולד ז' שעות קודם
דשית שעי מסכי סיהרל זומאל המולד
זתחילת

והרי יובל. שהוא תלוי בתקיעה: **רב אשי אמר.** האי ללא חשיב
זמתניתין אלא זכרצעה לפי שלא מנה אלא ראשי שנים זכאזים זכראשי
חדשים ואין רגלים מן המנין אלא זכאמריין רגל זכו ולהכי לא מני
נמי ר"ה דעומר זשתי הלחם: ופרקינן א"כ **באחד בשבט.** סתם לן תנא
זרישא זכ"ש דאי זכ"ה הא אמרי
זט"ו ז: **ה"ק כו'.** תנא דמתניתין
סתם זרישא אחד זכשצט זכראשי שנים
והדר פריש ואזיל זכסיפא זכאחד זכשצט
ר"ה זאלזין זכרי ז"ש למימרה דהא
דסתם זרישא זכרצעה זכראשי שנים
זכראשי חדשים לאו זכרי הכל היא
אלא א"כ"ש קאי ז'שנלשה לזכרי הכל
לאו זוקאן דהא אחד זכאלול נמי פלוגת'
היא דלר"א ור"ש אומרים זכאחד
זתשרי זאלא א"כ"ש קאי: **לזשו כרים**
הצאן. מקרא הוא זכשצט תהלים
לזשו כרים הצאן ועמקים יעטפו זכ
יתרועעו אף ישירו. לזשו כרים הצאן
מתלזזות זכשצים שמתעברות: **יעטפו**
כר. שהרועיה זוממת וניכרת יפה:
יתרועעו אף ישירו. בניסן זכשיגיע זמן
הקליר והתבואה זכשקים שלה והרוח
מנשבת והן נוקשים זעל זו נשמע
הקול וגרלות זכמשורות: זמן עיבור
זכמה דקה זכמשה דהסיס: **ר"ה שלחן**
אלול. דסמוך לגמרו א' זמן חדש וישן
שלחן לתודות השנה: **זמן שיתרועעו.**
השיבולים: **הואו זכאפסא.** יש לך
זלא המועטיפות ומתאחרות לקבל
זכר עד ניסן זכל רזון מאדר הוו:
זשלמא לר"מ. דריש קרא דכתיב
לזשו כרים: **ואיכא נמי.** מיעוטא
שאין מתלזזות כרים עד שיתרועעו
השיבולים: **אלא לר"א.** דלמר רובה
זניסן ומיעוטא זכרד איפכא מיזעי
ליה למיכזב: **מעשר דגן סמוך**
לגמרו עשורו. ר"ה למעשרות תשרי
דהכי תני ליה לקמן (ד' ג.) זצדייתא
ותשרי סמוך לגמרו הוא דכל ימות
החמה מניחם ליזש זכרגנות זשצדנות:
זא' זכשרי ר"ה לזנים נלאי הלחם
לשטרות. לתחילת שנות מלכים
דכפרישית זריש פרקין (ד' ג.):
קאי אהא לזשמועיין. א' זכאלמרן
זריש פרקין (ד' ג.) זכרי נחמיה זן
חלניה: **ואי זעית אימא רב חסדא.**
דזאזטרין לזשמועיין זכאלמרן דמלכי
אומות זכשרי לית ליה הא לזר
פפא דפריש ר"ה לזנים דהכא
לשטרות אלא כר' זירא זתני לה
לפירושא דלזנים דמתני' דר' זירא
זתני ר"ה לזנים לתקופת תמה
ולזנה לומר שמוזין לזכרייתן והילוכן
שלן תקופת החמה ומולדות
הלזנה זתשרי: **ור"א היא דאמר**
זכשרי זכרד העולם. לקמן זכפרקין
(ד' ג.): **רב נחמן בר יצחק אמר.**
ר"ה לזנים דתנן הכא לדין תנא
שהקצ"ה דן זכשרי את כל זאי
העולם כל הקורות אותם עד תשרי
זכא: **דכתיב עיני ה' אלהיך זש**
מראשית השנה. הנגזרות עליה:
שחדש

תורה אור הלם
1. לזשו כרים הצאן
ועמקים יעטפו בר'
יתרועעו אף ישירו:
התלים ט ה'
2. עשר תעשר את כל
בתבואת ירדך והיא
תשורה אף ישירה:
התלים ט ה'
3. ארץ אשר יי אלהיך
דרש אותה תמיד עיני יי
אלהיך ועד מרשת
השנה יהא אחרית
שנה: דברים יא יב
4. תקעו בחדש שופר
בכסה ליום חגנו:
התלים פ ד
הגרות הב"ח
(א) גמ' נט של רביצ'
היא רב אשי אמר:
(ב) רש"י ד"ה ר"ה שלחן
אלול. דסמוך לגמרו הוא
זמן: (ג) ד"ה קאי אהא
לזשמועיין דברי זכמיה
זן זכבליה דאמרן זריש
פרקין ס"ד: (ד) הו"ס
ד"ה לתקופות כו' זכאלמר
שזכרי כל השעות הימים
של כל:
מוסף רש"י
לשטרות דתנן שטרי
חוב המוקדמין פסולין.
לזה רש"י זמוקף רש"י
לעל ז. זמתניתין אחי
לזשמועיין. זמתני, כיון
דמתניתין זכבי עסקין ולא
מיתוקמא אלא זכבי, מאי
אחי לזשמועיין הוי זכבי
שניה ועומדת זכרי השני
זמתמני שזר זכבי הכל
(תבואות י"ז).

(א) נראה דל"ל יעטפו בר זכרד ומתמחי נמי אפלות שעומדות קמה בניסן ואומות זכריה.